

VOJENSKÉ ROZHLEDY

ROČNÍK VIII.

ČÍSLO 1.

Štábní kapitán polní pilot ROBERT ELLNER:

O bitevním letectvu.

I. Charakteristika bitevního letectva.

Bitevní letectvo pracuje v bitvě opětujícími se nálety nízko nad bojovým úsekem, aby bylo možno určitě rozeznávat vlastní oddíly od nepřátelských a účinně zasáhnouti do boje střelbou z kulometů a vrháním pum (nebo adaptací svazků ručních granátů).

Výkonnost bitevního letectva závisí hlavně na mravní kvalitě a osobním výcviku létajícího personálu; důležitá je též výzbroj, které bitevní letadlo používá.

Bitevní letoun, zvláště určený k této úloze, je dvoumístný nebo několikamístný a má míti takové vlastnosti, aby umožňovaly zúčastniti se boje nízko nad zemí, sám však nebyl snadno zranitelný kulomety proti letadlům.

Bitevní letoun musí býti tak stavěn, aby vydržel při plném zatížení i prudké pohyby. Kromě pevných kulometů pro střelbu pilotovu má mocnou výzbroj v kulometech pozorovatelových (střelcových) na kruzích pro kulomety, které se dají snadno otáčeti k použití kulometů na cíle pozemní skoro v kolmé poloze a taktéž rychle k obraně ve vzduchu proti náhlým leteckým útokům. Pumy a spouštěcí zařízení pro pumy, dostatečné zásoby střeliva a ručních granátů, musí býti v něm pro boj proti pozemním cílům účelně umístěny.

Letoun má býti opatřen pancířem, aby nemohly býti ani lehce zasaženy důležité součásti jeho (motor, benzinová nádrž a částečně chladiče) a poskytoval své posádce ochranu proti palbě pozemních kulometů.

Vzhledem k důležitosti bitevních letců a k nutnosti použití v boji co největšího počtu bitevních letounů, může býti k této úloze použito i letounů pozorovacích, stíhacích dvoumístných a jednomístných; pro tuto úlohu opatřují se improvizovaným pancéřováním, v rozhodných situacích používá se jich též bez pancéřování.

Bitevní letoun musí míti pohonných hmot na 3 hodiny, aby mohl po doplnění střelivem na bitevním (vpřed posunutém) letišti častěji a bez průtahu zasáhnouti zase do boje a nebyl zdržován doplňováním spotřebních hmot.

II. Úloha bitevního letectva.

Provedení úlohy bitevního letectva vyžaduje napětí všech sil a pevné vůle. Bitevní letci musí se tedy věnovati plně svému úkolu a úkoly, náležející do oboru působnosti letců pěchotních a dělostřeleckých, nesmějí jim býti svěřovány současně.

Úkoly bitevního letectva, roztríděné všeobecně podle jejich důležitosti, jsou:

1. při útoku zasahovati s malé výšky do boje proti pozemním cílům, nepřítel vyčerpávati, demoralisovati, působiti mu ztráty a tak postupně pomáhati zdolání odporu;

2. v útoku podporovati pronikající vlastní pěchotu v zdolání kulometů, pěchotních děl a minometů, ještě odporujících;

3. útočiti na ustupující nepřátelskou pěchotu, na zálohy, které postupují k posile, na shromažďující se pěchotu, hlavně na zálohy v hluchém prostranství, kryté proti dělostřelectvu, zastavovati pohyb nepřátelské pěchoty a mařiti její pokusy, aby se zachytila v nové posici;

4. při postupu vlastního vojska útočiti na pálici nepřátelské dělostřelectvo, zvláště na to, kterého nemůže vlastní dělostřelectvo pro vzdálenost nebo postavení střelbou dosíci;

5. útočiti na ústupové cesty nepřítel, rušiti palbou pohyb pochodových proudů a trénů, přiváděti do nich zmatek a ničiti každý pokus o organisovaný odpor;

6. při ústupu, při nezdařeném útoku, krýti bojem ústup vlastní pěchoty, dokud se jí nepodaří uchýliti se v bezpečí;

7. při vlastním ústupu útočiti hlavně na ty nepřátelské kolony, jejichž směr pochodu je nejnebezpečnější.

Bitevní letectvo musí býti vždy prodchnuto útočným duchem a podporovati druhé zbraně od počátku boje až do úplného zdolání nepřátelského odporu nebo náporu.

Bitevní letectvo je v ruce velitele mocný bojový prostředek a je nutno jeho užití řídit rozhodnými rozkazy.

Rozkazy a plán činnosti musí býti přísně zachováni. Měněny smějí býti jen tehdy, když toho vyžaduje situace, jinak se zasazením bitevního letectva nedosáhne žádoucího výsledku; bitevní letectvo by utrpělo veliké ztráty, nezpůsobilo by nepříteli mravní a hmotné ztráty a nepřineslo by podporu vlastním, těžce bojujícím jednotkám na zemi.

V obdobích, kdy není organizačně postaveného bitevního letectva použito k jeho zvláštní úloze v bitvě (v přípravě k útoku, v klidném úseku atd.), používá se ho v roji jako doprovodu k přímé ochraně pozorovacího letectva (dělostřeleckých letců). Při tomto úkolu mají tito letci dostatek možnosti poznati svůj úsek.

III. Plán použití bitevního letectva.

Plán použití bitevního letectva v bitvě závisí na počtu leteckých jednotek, jsoucích v úseku k dispozici a na úkolech, jež mají provést.

Disponování bitevním letectvem musí býti tak upraveno, aby zasáhlo do boje nejen současně s útokem pěchoty, nýbrž i aby co možná po celou dobu útoku nebo alespoň v rozhodujících fázích boje podporovalo pěchotu až do úplného zdolání nepřátelského odporu. Pro využití úspěchu musí býti šetřeno připravené zálohy bitevního letectva.

Proto každý roj bitevního letectva opakuje své útočné nálety několikrát, pak je vystřídán novým rojem. Rozkaz k zasazení bitevního letectva musí býti tedy přesně časově rozdělen, musí mu býti určeny a označeny postupné cíle, na něž má útočiti.

Plán použití bitevního letectva obsahuje přesné a podrobné rozkazy k použití bitevního letectva v bojovém úseku po celou dobu útoku neb obrany. Tento plán musí obsahovati všechny nutné po-

drobnosti pro velitele bitevního letectva, aby mohl vydati náležité rozkazy podřízeným jednotkám.

Situace a plán použití letectva musí poskytnouti létajícímu personálu přesné informace o nepříteli a o vlastní myšlenke manévru a jeho provedení, aby se dověděl o všem, co mu může usnadniti správné pochopení rozvíjející se bitvy a na tom závisící účinné zasažení bitevního letectva do pozemního boje.

Proto je nutno, aby velitel bitevního úseku ústně informoval velitele bitevního letectva (v rozhodujících případech všechny pozorovatele), o všem, o čem musí věděti.

Plán bitevního letectva obsahuje:

- a) situaci — zprávy o nepříteli,
- b) myšlenku manévru, pásmo hlavního náporu, hlavní směry útoku,
- c) dělostřeleckou přípravu, úkoly prvního sledu, pásma činnosti, cíle,
- d) čas útoku pěchoty a čas náletu bitevních letců (není-li to možné, stanovení znamení k vzletnutí bitevních letců),
- e) podrobné úkoly bitevních letců v jednotlivých fázích vyvinutí se boje,
- f) zajištění stíhacími letci.

IV. Všeobecná pravidla boje a manévrování.

Způsob boje a účinné zasažení do bitvy vyžadují, aby bitevní letci létali a útočili na nepřitele co možná s nejmenší výšky, v které lze ještě bezpečně manévrovati.

Cím níže bitevní letectvo provádí útoky, tím je větší mravní účinek na nepřitele a tím větší možnost způsobiti nepříteli hmotné ztráty.

Výška letu závisí na povaze terénu a na účinku, kterého nutno na jednotlivé cíle dosáhnouti. V terénu pahorkatém, nepřehledném, přerývaném a hustými porosty pokrytém, musí býti volena výška tak, aby zaručovala rychlé postřehnutí cíle, možnost zamíření a účinné střelby s opravou střelce, i kdyby bylo nebezpečí ztrát, které by způsobila nepřátelská pozemní obrana proti letadlům. V terénu otevřeném (na rovině) útočí bitevní letci sestupem na 30—50 m na nepřátelskou pěchotu v záloze a na kulometná hnízda.

Útočí-li bitevní letec na nepřátelské baterie a tanky, opatřené sítěmi proti pumám, zůstává ve výšce 300—400 m, neboť s této výšky jest účinek jeho kulometů a pum nejúčinnější.

Je-li k dispozici jen malý počet bitevních letců, provádějí nálet jednotlivě a postupně za sebou tak, že po útoku jednoho bitevního letce útočí bitevní letec druhý, aby útok pěchoty byl stále podporován jejich útoky.

Užití bitevních letců jednotlivě lze však jen v nepřehledném terénu, v němž je činnost obrany proti letadlům brzděna nedostatečným rozhledem. Útok bitevních letců se tak koná jen na přesně určené jednotlivé cíle. Tu se vrací letec po každém útoku bez prodlení za vlastní linie a opakuje nálet několikrát. Tento způsob boje bitevních letců je výjimkou v moderní válce a smí ho býti použito toliko ve zvláštních případech (úzký úsek, útok na jednotlivé baterie nebo zálohy, v nepřehledném, přerývaném anebo hustým nízkým porostem pokrytém terénu).

Již sama povaha boje bitevních letců, t. j. zasažení jich do boje na zemi útokem, střelbou z kulometů a vrháním pum v bitevním úseku, vyžaduje, má-li býti dosaženo úspěchu, aby se jich užívalo zpravidla ne jednotlivě, nýbrž v semknutém tvaru současně.

Je-li větší počet bitevních letců k dispozici, nepoužívá se jich v skupinách vedle sebe, nýbrž postupně za sebou ve vlnovitých náletech. Každá skupina útočí několikrát a po každém jednotlivém útoku na určené cíle shromažďuje se za vlastní linií a opakuje znovu a znovu nálet a útok. Pak následuje podle časového rozdělení další skupina letců, aby stálý útok nepřítele plně zaměstnával a nepopřál mu oddech.

V. R o j .

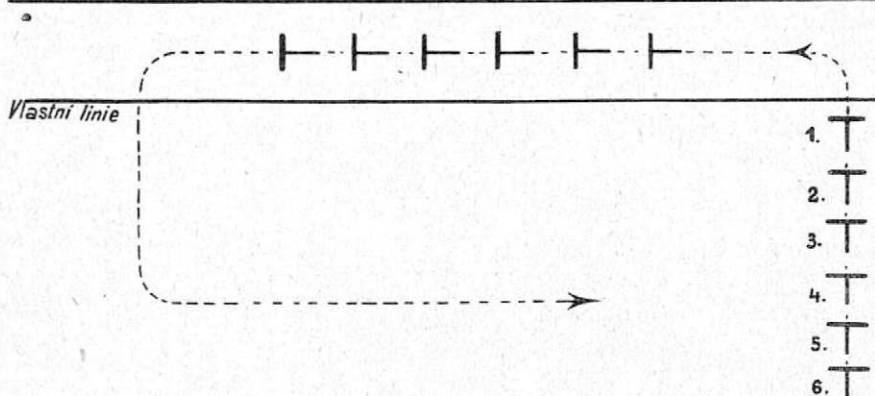
Toliko útok v semknutém tvaru působí na nepřítele morálně. Základní jednotkou při letu v semknutém tvaru je roj.

Vzdálenosti a rozstupy nesmějí býti tak veliké, aby posádky nemohly rozeznati čísla a znaky svých sousedů; jen při prvním náletu bude možno provést let v přesně semknutém tvaru; avšak povaha dalšího boje (nestejný postup útočících vojsk, různost cílů, které ještě kladou odpor, nově se objevující cíle, ustupující nepřítel aneb jeho postupující zálohy), způsobuje, že roje nad bitevním úsekem nemohou setrvati v přesně semknutém tvaru (ovšem, aniž se rozptýlí), má-li býti jejich zasažení do boje účinné.

Pravidelný rozstup do výšky dovoluje bitevním letcům semknouti se k vůdci a poskytuje dostatečnou možnost manévrování.

Roj velí velitel, který je za letu vždy vedoucím, jeho zástupce je buď na křídle nebo letí jako poslední.

Nepřátelská linie

Ohr. 1.

Tvary roje a jejich manévrování.

Roj je rozčleněn do šířky a k lepšímu provádění manévru do výšky.

Roj v zástupu (v řadě za sebou) je nejjednodušší tvar; jeden letoun letí od druhého v rozstupu 100 m. Roj v zástupu v mírném sestupném letu za sebou nalétává k nepříteli, nad ním anebo krátce před ním provádí velitel obrát vlevo a letí nad cíli nebo podél cílů, letouny roje následují za velitelem a pozorovatelé útočí střelbou z kulometů, vrháním pum anebo ručních granátů.

Po proletění úseku provádějí letouny obrat vlevo a vzestupem do výšky v klikatém letu shromažďují se za linií vlastního dělostřelectva a opakují další nálety podle časového rozdělení programu. (Obr. 1.)

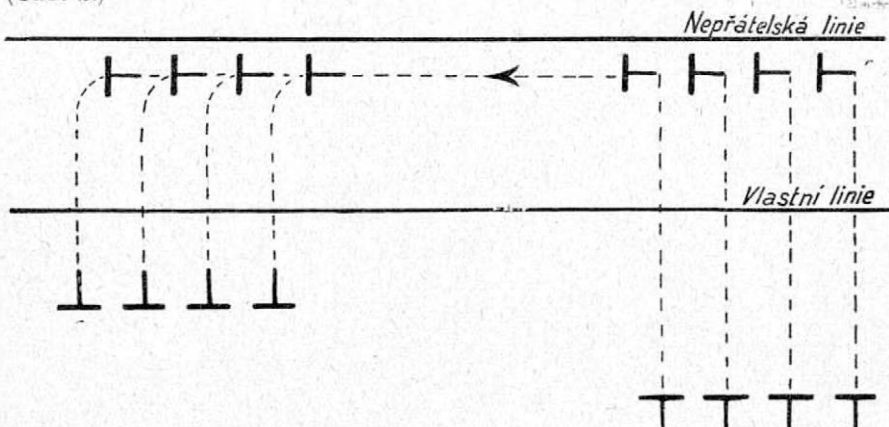
Tento tvar roje, ač je nejjednodušší, má tu nevýhodu, že při náletu není plně využito střelby pilotova kulometu kupředu.

Tohoto tvaru roje se užívá v otevřeném terénu při prvním náletu v útočné bitvě, při přepadu k zabránění nepřátelskému protiútoku nebo v obranné bitvě k útokům, majícím za účel rušit postup nepřítele.

Roj v řadu: letouny jsou v jedné řadě vedle sebe s rozstupem na 100—200 m v mírném rozstupu do výšky, velitel je na tom křídle, na kterou stranu provádí nad nepřítelem obrat.

Při náletu zahajují piloti na znamení svého velitele současně střelbu z předních kulometů. Nad určeným cílem dělá velitel obrat vpravo nebo vlevo (podle toho, s které strany nalétává), obrat provádějí současně druhé letouny, letí nyní za sebou a pozorovatelé útočí střelbou z kulometů a vrháním pum.

Po proletění úseku provádějí letouny současně s velitelem obrat a shromažďují se v linii vlastního dělostřelectva k dalším náletům. (Obr. 2.)

Obr. 2.

Tento tvar roje vyžaduje větší zběhlosti v létání v roji a má tu výhodu, že se střelby z předních kulometů pilotů plně využívá a je proto nálet účinnější a působí větším morálním účinkem na nepřítele.

Tohoto tvaru se používá v otevřeném terénu hlavně tehdy, je-li nálet bitevních letců současný s vyražením vlastní pěchoty. Piloti z předních kulometů střílejí na cíle ležící dále za vlastní linií pěchoty.

Roj v stupňovité řadě vlevo anebo vpravo. Letouny jsou v rozstupu za sebou na 200 m a vedle sebe v rozstupu na 100 m.

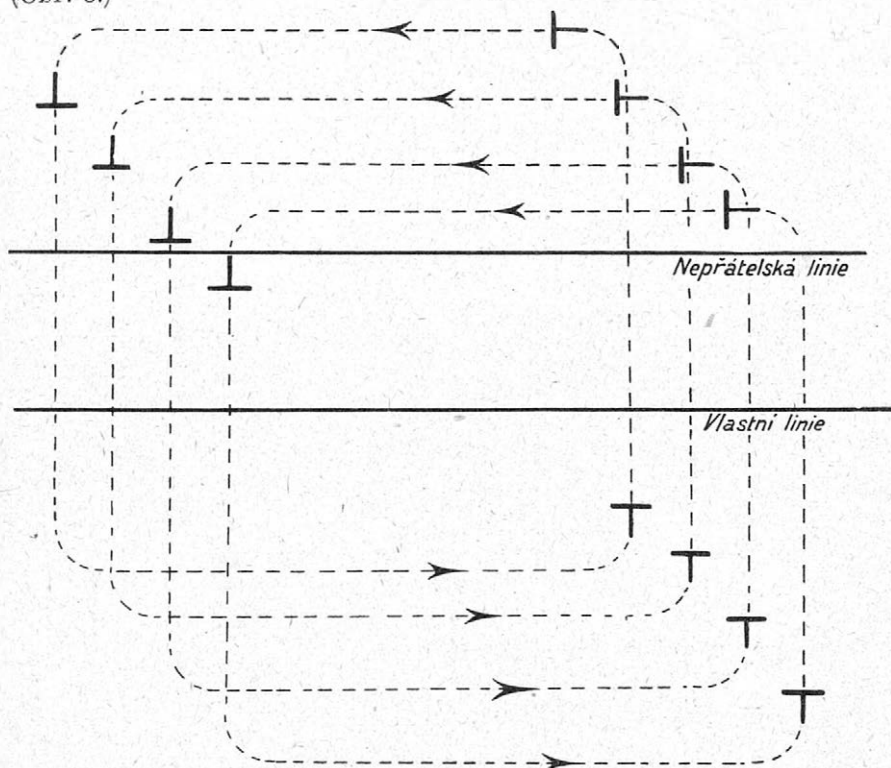
Při náletu s pravého křídla vlastního úseku jsou letouny od velitele stupňovitě (za sebou) dozadu vpravo, při náletu s levého křídla vlastního úseku jsou letouny od velitele vlevo za sebou.

Při náletu zahajují piloti postupně dosažením určité čáry střelbu z předních kulometů.

Nad určeným cílem provádí velitel obrat vlevo (vpravo), obrat provádějí současně druhé letouny za ním následující, zůstávající v stupňovitěm rozčlenění, a pozorovatelé útočí střelbou a hlavně vrháním pum a ručních granátů.

Po proletění úseku provádějí letouny současně s velitelem obrat, po tomto obratu je vedoucím (při odletu za vlastní linii) zástupce velitele roje, který letěl dosud jako poslední.

Po shromáždění za vlastní linií přejímá vedení zase velitel roje. (Obr. 3.)

Obr. 3.

Tento tvar roje vyžaduje značné schopnosti v létání v roji a má tu výhodu, že se při náletu plně využije střelby z předních kulometů a že jest útokem zasažen hluboký úsek nepřátelských posic.

Tohoto tvaru se používá v nepřehledném, hustém porostem pokrytém terénu. Útočí-li dva sledy bitevních letců současně, používá tohoto tvaru většinou druhý sled, útočící na nepřátelské dělostřelectvo. Tento tvar roje má také tu výhodu, že pro své stupňovité učlenění do výšky i do šířky činí nepřátelskou pozemní obranu proti letadlům méně účinnou, kdežto oba dříve uvedené tvary poskytují nepřátelské obraně proti letadlům stálejší cíle.

Každý roj, který byl nucen vzdáliti se ze svého pásma činnosti, třebaž pro náhlý vpád nepřátelských stíhacích letců, opakuje své nálety, jakmile to dovolí situace, co nejdříve.

Roje dvou sledů, útočící současně, zůstávají v spojení na dohled; tyto roje dvou sledů mají býti vybírány zásadně z jedné letky neb jedné peruti (skupiny).

Pro nemožnost manévrování v bitevním úseku neútočí bitevní letectvo současně ve více než ve dvou sledech. Je-li však další současný útok pumami proti cílům mimo dostřel vlastního dělostřelectva nutný (dalekonosné baterie, zálohy na postupu mimo dostřel atd.), doplňuje bombardovací letectvo útok bitevních letců bombardováním těchto vzdálenějších cílů.

Jsou-li stíhací letci určeni zasáhnouti do boje na zemi jako bitevní letci, činí tak teprve tehdy, když jest práce bitevních letců zabezpečena. Při náhlém útoku nepřátelských stíhacích letců, převzou ihned svou původní úlohu.

VI. Ochrana před dělostřelectvem a kulometry proti letadlům.

Při útoku je nepřítel předcházející dělostřeleckou přípravou značně rozrušen, takže jeho pozemní obrana proti letadlům v bitevním pásmu není s to, aby ihned při zasažení bitevních letců zahájila proti nim palbu nebo účinně jim škodila. Nízké létání, rychlost a značná pohyblivost bitevních letounů sama zabraňuje nepřátelské obraně proti letadlům jisté míření a dokonalým manévrováním omezuje pozemní obraně proti letadlům střelné pole a činí její účinek nepatrným.

Nejúčinnější ochranou před nepřátelskou obranou proti letadlům jest útok bitevních letců proti ní střelbou z kulometů, která, neumlčí-li ji, přináší do její obsluhy nejistotu, rozechvění a je s to ji rozptýlit.

VII. Boj s nepřátelským letectvem.

Bitevní letci nevyhledávají boj s nepřátelskými letci. Jsou-li však ohroženi jednotlivými nepřátelskými letci, kteří pronikli řetězem stálých hlídek vlastního stíhacího letectva, přijímají boj, neboť i seřaděný ústup bitevních letců zvyšuje u nepřítele na zemi útočného ducha a vzbuzuje u vlastních vojsk pocit malomyslnosti.

Není-li vlastní stíhací letectvo tak silné, aby mohlo zabrániti nepřátelskému bitevnímu letectvu práci ve vlastním bitevním úseku, je povinností bitevních letců, střetnou-li se s nepřátelskými bitevními letci současně v bitevním úseku, na ně útočiti, aby jejich práci mařili. Jsou-li bitevní letci překvapeni náhlým útokem nepřátelských stíhacích letců, přijímají obranný boj; ustupující, seřadí se co nejdříve za vlastní posicí a vyčkají, kdy budou moci opět do boje na zemi zasáhnouti. Dobře manévrující a pozorný roj bitevních letců může se uhraditi stejnému roji nepřátelských letců nebo zabrániti vniku nepřátelských bitevních letců, s kterými se střetl, do bitevního úseku.

VIII. Průzkum v bitevním pásmu.

Získávání zpráv není úkolem bitevního letectva. K tomuto úkolu má býti přibráno jen výjimečně nebo jen proto, aby seznalo příští bitevní úsek. Nejlepší znalost bitevního úseku získávají bitevní letci v době klidu v úseku, kdy jest jich používáno jako přímé ochrany letců dělostřelectva, doprovázející je v roji při vykonávání jejich úlohy. Tyto lety pro přímou ochranu letců dělostřelectva dávají jim dostatek možnosti a času, aby se podrobně seznámili s bojovým úsekem příštího útoku (obranu). V bitvě se věnují bitevní letci při letu

jen svému útočnému úkolu, hlásí však ihned po přistání vlastního velitelství a dělostřelectvu k orientaci a dalšímu zužitkování určitě zjištěná pozorování o situaci, postavení vlastní a nepřátelské pěchoty v boji, dosažené cíle a střelející baterie.

IX. Bitevní letectvo v útočné bitvě.

a) Povšechná ustanovení.

V přípravě k bitvě je důležité shromáždit převahu zajišťující bitevní letectvo v těsné spolupráci s druhými zbraněmi nad rozhodnými středisky konečného boje. K tomu účelu musí být veškeré síly shromážděny a vojenským jednotkám, které nejsou na rozhodném místě přímo zúčastněny, nemůže být letectvo bitevní přiděleno. Tržštění bitevních leteckých sil nutno zabránit jednotným jich plánovitým zasazením na rozhodném místě a přesnými, jasnými rozkazy.

Vyžaduje-li toho situace, použije se v rozhodných fázích boje jako letectva bitevního i letců pozorovacích a stíhacích, kteří dosud za bitevní letce určení nebyli.

Jsou-li však po zjištění potřeby bitevních letců u středisek rozhodného boje ještě další jednotky bitevních letců k dispozici, může jich být výmínečně použito v jiných úsecích ke klamání nepřítele o místě a času vlastního útoku.

Bitevní letci útočí při postupu a pronásledování nepřítele proti jeho valnému voji; účinek jejich útoku se zvětší, podaří-li se jim nepřítele napadnouti při průchodu úžinou.

Vojisková tělesa, zvláště jezdeckto na pochodu nebo v táboře, bývají útoky bitevních letců citelně demoralisována. Náhlé útoky stíhacích letců, použitých jako letců bitevních a letců bitevních s malé výše na nekrytá tábořiště, na oddíly vykládané na nádražích, mívají zpravidla značný úspěch.

b) Příprava k bitvě.

V bitevním úseku najdou bitevní letci vhodné cíle a pomáhají účinně zdolati nepřátelský odpor jen tenkrát, jsou-li dokonale obeznámeni s terénem úseku rozčleněných v něm nepřátelských vojsk a s úpravou jejich opevnění. Vlastní poznatky o úseku nedostačují k provedení útoku; jen pečlivé studium a stále zaznamenávání výsledků průzkumu, prováděného mimo letectvo všemi pozorovadly, poskytuje bitevním letcům přípravu k provedení útoku. Zřizování nepřátelských polních opevnění, jejich další výstavbě, změně účelů třeba věnovati co největší pozornost. Nepřátelská polní opevnění třeba co nejčastěji fotografovati a zaznamenávati; srovnáním leteckých snímků těchto zákopů pozná se jejich odborné provedení. Pro bitevního letce a k provedení jeho úkolu je toto studium nezbytně nutné. Letecký průzkum, hlavně fotografický, má pro letce bitevního jen tehdy plnou cenu, je-li doplňován výsledky průzkumu na zemi.

K úspěšnému provedení prvního útoku je potřebí, aby posádky bitevních letounů znaly podrobně průběh první vlastní linie. Proto je nutno, aby při prvním náletu na první nepřátelské posice podnikali útok v přední řadě bitevní letci, kteří již delší čas v bojovém úseku létali.

c) Přesuny bitevního letectva do bitevního úseku.

Přesuny bitevního letectva do útočného úseku, ať jsou to přesuny rázu útočného neb obranného, musí býti přísně utajeny. Činnost početně silných leteckých oddílů a rozmnožení letišť v úseku prozrazují nepříteli útočný úmysl nebo rozsah obranných opatření. Musí býti pečováno o to, aby bitevním jednotkám letectva, které mají prováděti úkoly v bitevním úseku, byla dána možnost seznámiti se s terénem úseku, posicemi, komunikacemi, a hlavně s nepřátelskými středisky odporu.

Přesun musí býti prováděn tak, aby nevzbudil pozornosti nepřitele. Velitel letectva vyhledá a připraví v bitevním úseku letiště, aniž dá postaviti stany a hangáry. Potřebný technický materiál, spotřební hmoty a střelivo musí býti přechodně uloženy u leteckých jednotek úseku nebo blízko vyhledaného letiště na místech, která nevzbuzují pozornosti nepřitele. Nadto musí býti zajištěno ubytování létajícího personálu, na který budou při útoku kladeny mimořádné požadavky.

V bitevním úseku musí býti vyhledána a upravena vpřed posunutá letiště za samou vlastní linii, ale mimo dosah těžkého dělostřelectva, sloužící v bitvě přes den bitevním letcům za přístaviště k doplnění střeliva, spotřebních a pohonných hmot. Tato vpřed posunutá letiště slouží za pohotovostní postavení po prvním náletu v bitevním úseku. Pro přímý a stálý styk s velitelstvím za bitvy a pro možnost orientovati bitevní letce o situaci, jakož i přijímatí hlášení od vracejících se letců, je záhodno zřizovati tato vpřed posunutá letiště blízko bitevního stanoviště velitele.

Veškerá opatření těchto vpřed posunutých letišť, obsahující hlavně zařízení spojení a pojítek, musí býti velitelem letectva nenápadně zřízena podle přesně vypracovaného plánu.

Stany — hangáry a zařízení, jež nelze nepříteli utajiti, smějí býti postaveny teprve po úplném dokončení všech příprav k útoku, kdy jest jisto, že tento útok bude v stanoveném čase určitě proveden, nebo teprve po zahájení útoku.

Pečlivými nařízeními musí býti nenápadně umožněno všem bitevním leteckým jednotkám, které budou teprve v čas útoku přemístěny, seznámiti se co možná nejpodrobněji s rozčleněním terénu nového bitevního úseku, s jeho zvláštnostmi a se sestavou nepřitele. Toho lze dosíci postupným přidělením jednotlivých leteckých posádek bitevního letectva do nového bitevního úseku k leteckým jednotkám již existujícím, kdež podnikají orientační lety, aby seznaly terén a nepřátelskou sestavu, nebo, jsou-li to úseky sousední, podnikají lety do nového úseku podle promyšleného programu, jenž nevzbuzuje u nepřitele pozornost zvýšenou leteckou činností nad příštím úsekem rozhodného boje. Velitel bitevního letectva pečuje hlavně o to, aby se letecké posádky, přidělené do nového bitevního úseku, seznámily podrobně s průběhem první linie vlastní i nepřátelské a poznaly podrobně všechny zprávy o nepříteli.

d) Provedení útoku.

Velitel bitevního letectva vyžaduje před provedením útoku přechoty za dělostřelecké přípravy stále zprávy průzkumných letců a letců dělostřelectva. Pro bitevní letectvo, které je v pohotovostním postavení, jsou tyto zprávy před zasažením do boje nejdůležitější informací o pohybu nepřitele uvnitř linií.

S počínajícím útokem a zasazením bitevního letectva musí býti dosaženo vlastní letecké převahy nad bitevním úsekem. Jestliže nepřítel převahu podržel tím, že vlastní velitelství úmyslně letce nezasadilo, aby nepřítel byl klamán, musí býti převaha zlomena hromadným útokem vlastních stíhacích letců nad bitevním ohniskem. Pod záštitou stíhacích letců vstupuje do boje bitevní letectvo současně s vyražením pěchoty k útoku nebo ihned po něm a útočí podle promyšleného plánu na nejdůležitější místa nepřátelského odporu.

Je velmi důležité, aby bitevní letci byli včas zasazeni k útoku. Nepřítel však musí zůstat i co nejdéle v nejistotě o době útoku a o voleném místě vpádu. Předčasný nálet upozorňuje nepřítele na místo útoku. Opožděný útok bitevních letců může ohrozit úspěch vlastního vojska. Útok bitevních letců je tedy nejučinnější, když přelétnou první linii současně s vyražením pěchoty k útoku.

Při širokém útočném úseku útočí bitevní letci v rojích, a to při prvním náletu, dovoluje-li to situace, současně ve dvou sledech. První sled útočí na střilející nepřátelské dělostřelectvo pro přímou podporu, druhý na přední posice nepřátelské pěchoty, kulometry a pěchotní děla.

Útočí-li s pěchotou současně tanky, bojují bitevní letci prvního sledu proti dělostřelectvu, které je tankům nebezpečné nebo zahájilo již na ně palbu. Druhý sled bitevních letců podporuje tanky a pěchotu za nimi následující přímo v boji proti zjištěným místům odporu střelbou proti hnízdům těžkých kulometů a útočí na nepřátelský odpor, který je pro tanky překážkou (paseky, terén rozstřílený dělostřelectvem, hluboké zářezy v terénu, jámy proti tankům atd.).

Je-li užito při přepadu bitevních letců, útočí současně s vyražením pěchoty, a to na dělostřelectvo, jemuž mají zabránit do boje zasáhnouti až do obsazení postavení nepřátelské pěchoty. Při takovém podniku nepodporují bitevní letci vlastní pěchotu; podporuje ji jen dělostřelectvo uzavírací palbou.

Průběh bitvy vyžaduje nejen od velitele roje, nýbrž od všech pozorovatelů roje, pracujících nad bitevním úsekem, největší iniciativy a samostatnosti pro účinný a zdárný výsledek zasažení do bitvy.

Pracovní program bitevních letců nad úsekem je programově a časově určen, nikoli však omezen, je tedy od velitele roje a pozorovatelů požadováno, aby, vyžaduje-li toho taktická situace na zemi, kterou mohou snadno seznati podle znalosti úmyslu manévru, útočili na cíle nikoli určené nebo označené, nýbrž na cíle, jež jsou postupu vlastních vojsk překážkou nebo ohrožují zdárné provedení akce.

Provedený útok na jiné cíle, než bylo určeno, musí velitel roje a pozorovatelé hlásiti a změnu odůvodniti. Velitel roje a letouny za ním letící upustí tedy od útoku na určené cíle, když seznají, že jiné, velitelstvím nepředvídané cíle a odpory nebo nově se zjevující cíle, zálohy nebo baterie, jsou cíli nejen vděčnějšími, ale pro úspěch útoku i nebezpečnějšími.

Iniciativní jednání velitele roje a pozorovatelů bitevních letounů nutno podporovati. Tato iniciativa vyžaduje však úplnou znalost postupně se vyvíjející taktické situace, jejímž předpokladem je stále orientování létajících personálu bitevního letectva o průběhu bitvy a dosažených cílech.

Úlohou rojů bitevních letců jest tudíž ihned při náletu, mimo cíle velitelstvím určené a označené, útočiti podle situace vlastních

vojsk, jejichž dosažené cíle určitě zjišťují, na nepřátelská místa odporu, hlavně na ta, která na vlastní vojska střelejí bočně. Tím umožňují vlastním jednotkám zdolati nepřítele a přesáhnouti další skupiny. V této fázi boje je tedy nejúčinnější útok na hnízda odporu, podporovaná hlavně těžkými kulomety.

V dalším postupu útoku útočí na shromažďující se a postupující zálohy, na baterie, zaujímající nové postavení nebo střelející a umožňují, třebaš jen přechodným umlčením jich, vlastní pěchotě pracovat se postupně kupředu a přesazením a obklíčením učiniti baterie neškodnými.

e) Využití úspěchu a pronásledování.

Je-li odpor nepřítele do té míry zdolán, že jeví známky ústupu, je čas k bezohlednému hromadnému zasazení větších rojů bitevního letectva. Snahou tu musí býti útočiti na nepřítele co možná v širokém úseku.

Veškeré části bitevního letectva, jsoucí k dispozici, za současného použití ostatního bojového letectva útočí s veškerým důrazem se vzduchu na hlavní ustupující nepřátelské síly.

Palbou z kulometů a vrháním pum stupňují rozklad u nepřítele a vnášejí zmatek v jeho řady v týlu na silnicích. Hlavním cílem jsou ještě seřaděné síly nepřítele. Ustupující trény jsou útoky bitevních letců, hlavně na křižovatkách, komunikačních uzlech a vjezdech do měst a vesnic tak demoralisovány, že zatarasují tyto ústupové uzly a vnášejí do řad ustupujícího nepřítele úplný rozvrat.

X. Bitevní letectvo v obranné bitvě.

Úkoly bitevního letectva v obranné bitvě kladou na ně větší požadavky nežli bitva útočná. Nejistota, který úsek bude při útoku nepřítele rozhodující, nutí je k bedlivějšímu studiu rozsáhlejšího úseku. Neznalost času, kdy nepřítel zahájí útok, vyžaduje stále pohotovosti bitevních letců. Pečlivé prohlížení a evidence leteckých snímků nepřátelských posic i území za nimi, srovnání těchto snímků v určitých intervalech a zpráv získaných druhými způsoby zpravodajské služby, jsou nejjistějšími prostředky k určení středisk odporu, v nichž bude bitevní letectvo čeliti nepřátelským útokům.

Veškerá opatření, kterých je třeba k rychlému přemístění bitevních letců z klidného úseku do úseku bitevního, musí býti tak připravena, aby bylo možno bitevní letce ihned přemístiti. Tyto včasné přípravy přesunů, rychlé shromáždění bitevních letců v bitevním úseku jsou nezbytným předpokladem pro účinné zasazení bitevních letců do obranné bitvy.

Zjistí-li se podle nepřátelských příprav, že útok bude co nevidět spuštěn, musí býti tato pohotovost do té míry stupňována, že posádky bitevních letounů jsou v letounech připraveny ihned odstartovati. Rozkaz k startu bitevních letců při náhlém nepřátelském útoku odevzdává podle situace a plánu velitel střediska odporu nebo přímo velitel vojsk, provádějících protiútok, nebo pro úplné zabezpečení spojení letoun, který létá v blízkosti stanoviště velitele úseku. Rozkaz k zasazení bitevních letců se oznamuje umluveným znamením.

Podaří-li se zjistiti postavení nepřátelské pěchoty, připravené k vyrazení v posicích, může promyšlené a rázné zasazení, houžev-

natě a sebeobětovně vedený útok bitevních letců, úsilně vedený nepřátelský útok ochromiti, zvolniti neb i přivesti k úplnému ztroskotání. Stálé a přímé orientování bitevních letců o situaci v obraně úseku je tedy pro účinné jejich zasažení do boje nezbytně nutné.

Při náhlém výpadu nepřátelské pěchoty a při zteči není možno pro měnící se situace zasáhnouti účinně do boje pěchoty, bojující často v těsné blízkosti; proto omezí bitevní letectvo své útoky proti postupujícím a shromažďujícím se zálohám, a hlavně proti nepřátelským bateriím pro přímou podporu. Při promyšlených protiútocích jest účelné podřízovati bitevní letky přímo divisím, provádějícím protiútoky.

Hlavní síly bitevního letectva musí býti připraveny k vlnovitému zasažení do bitvy při protiútoku vlastních vojsk, k podpoře a doprovodu vlastní pěchoty a nasazení vlastních záloh. Nezdaří-li se vlastní protiútok, podporují bitevní letci zachycení vlastní pěchoty ve výchozí posici.

Při obraně útočí bitevní letci proti tankům palbou z kulometů průbojnými náboji a pumami. Jsou-li tanky opatřeny ochrannými sítěmi proti leteckým pumám, jež mají za účel přivesti pumy k explozi před dotykem s tankem, vrhají letci pumy s větší výšky nebo výhodněji používají pum se zapalovačem se zpožděním.

XI. Zprávy o sestavě a opevnění nepřítele.

U každé samostatné jednotky bitevního letectva vede zpravodajský důstojník zprávy o nepříteli.

Tyto zprávy jsou dvojí:

1. zprávy povšechné; užívá se jich k informaci a podrobnému seznámení bitevních letců s bitevním úsekem až do počátku boje;

2. zprávy okamžité; jsou to zprávy o průběhu a vývoji boje, o dosažených výsledcích a cílech, o postupu a stanovišti vlastních vojsk a jsou určeny pro rozkazy bitevním letcům, zasahujícím do dalšího boje.

Velitel bitevního letectva v stálém styku s velitelstvím (a velitelem dělostřelectva) soustřeďuje podle jeho směrnic vydávané zprávy, organisuje zpravodajskou službu svého oddílu (skupiny) a pečuje o to, aby zpravodajští důstojníci letek měli v pečlivé evidenci povšechné zprávy, nezbytné k provedení úkolů bitevních letců.

Povšechné zprávy vedou v evidenci zpravodajští důstojníci letek. Zprávy okamžité opatřuje velitel bitevního letectva a vede je v evidenci a odevzdává ihned zpravodajským důstojníkům letek taktický pobočník velitele bitevního letectva. Okamžité zprávy, hlášené letci, vrátivšími se z bitevního úseku, předkládá velitel bitevního letectva ihned svému nadřízenému velitelství. Všechna zjištěná souhrnná data postupuje velitel bitevního letectva k studiu velitelům letek, které budou teprve krátce před bitvou do úseku přemístěny. Šikmé snímky úseku s několika různých výšek, s podrobným popisem cílů a překážek jsou nezbytnou pomůckou pro toto studium terénu úseku.

XII. Vedení evidence a zpráv o nepříteli.

Zpravodajští důstojníci sestavují pomůcky pro zprávy a pečují o to, aby zprávy byly co nejpřehlednější a nejdůkladnější.

Zpravodajští důstojníci a taktický pobočník velitele bitevního letectva zpracovávají:

1. situační mapu nepřátelské fronty podle povšechných zpráv.

Na mapě 1:75.000, při důležitých akcích útočných aneb obranných, na plánech 1:25.000 zaznamenávají zpravodajští důstojníci všechna určitě zjištěná data, která jim byla dána k dispozici velitelstvím, a dále zprávy, které sami nashromáždili a které byly 2. kanceláři velitelství ověřeny; tyto zprávy obsahují:

válečné složení, situaci a podrobnou sestavu nepřítele, jeho posice a postupnou výstavbu jich. Zjištění a sílu krycího postavení, hlavního postavení a středisk odporu. Rozčlenění komunikací, spojovacích zákopů, překážek a zásek, podzemních chodeb a umístění jejich východů; evidenci úkrytů a stanovišť těžkých kulometů a umístění děl mezi pěchotou; označení záhybů terénu, kryjících nepřátelskou pěchotu před přímým pozorováním, hluchých prostorů, skýtajících nepřátelským zálohám možnost skrytého postupu, skrytu a shromaždiště;

stanoviště baterií podle leteckých snímků a zjištění dělostřeleckých měřičských a zvukoměřičských oddílů, vedení v evidenci baterií klamných, stále a dočasně obsažených a stanoviště, o nichž je domněnka, že jsou připravena pro baterie při útoku nebo v obraně. Na tuto mapu pořizují zvláštní průsvitku, na níž zaznamenávají podle hlášení a fotografií letců viditelnost a postavení nepřítele a změnu ve viditelnosti těchto postavení i cílů zjištěných různými způsoby zpravodajské služby (hlášení pěchoty, výpovědi zběhů, zajatců, vyzvědačů atd.), měnící se viditelnost cílů, povstalou postupem, vybudováním a změnami maskování.

Zaznamenávají postavení nepřátelské pozemní obrany proti letadlům v úseku a opatřují podrobná data o síle, účinnosti a pohyblivosti nepřítelových opatření proti letadlům, aby v případě útoku mohla být zničena dělostřelectvem neb ihned při prvním náletu učiněna bitevním letectvem neškodnými, nebo aby se bitevní letci mohli před nimi chrániti.

2. situační mapu — zprávy okamžité.

Na mapě (1:75.000) plánu (1:25.000), která je kopií situační mapy zpráv povšechných, je vše zakresleno jemně žlutou barvou. Zpravodajští důstojníci zakreslují podrobně do této mapy červeně: dosažené cíle, dobytá stanoviště, postup pěchoty, zničené cíle, hlášený stupeň zničení překážek, zákopů, kulometných hnízd, baterií a zjištěnou desorganizaci nepřítele, a to podle hlášení bitevních letců, zpráv bojujících vojsk, hlášení pozorovacích letců pěchotních a dělostřeleckých.

Modře zaznamenávají cíle dlouho odporující, cíle, které třeba především zničit a na něž nutno dalšími nálety útočiti, cíle nově se zjevující, vlastní postup ohrožující, podle hlášení, které dostali.

Tyto zprávy slouží nejen pro vydávání rozkazů rojům bitevního letectva do boje vstupujícím, nýbrž jsou i nezbytnou pomůckou k informaci o průběhu boje bitevním letcům v pohotovostním postavení.

XIII. Úloha bitevního letectva mimo bitvu.

Bitevní letectvo v době klidu v úseku vykonává úlohu přímé ochrany a doprovodu letců dělostřelectva.

Pokud jde o tuto službu, platí pro bitevní letce předpisy obsažené v služebním předpise L-III-3f „Letectvo stíhací“, hlava II., „Boj o manévrování“.

Velitel bitevního letectva (bitevních jednotek) pečuje o to, aby personál bitevního letectva byl ve vykonávání úlohy přímé ochrany a doprovodu letců dělostřelectva náležitě vycvičen a osvojil si potřebné vědomosti a praxi v boji dvoumístného stíhacího letectva. Provádění tohoto úkolu, který však není hlavním úkolem bitevního letectva, umožňuje létajícímu personálu pěstovati útočného ducha a poskytuje mu možnost udržovati se v stálém cviku ve střelbě a v létání v roji.

Při těchto letech jest mu dána možnost seznámiti se podrobně s terénem, sestavou nepřítele v úseku, a hlavně postavením nepřátelského dělostřelectva. Stálý cvik v manévrování a létání v roji v malých výškách a střelba na pozemní cíle at' na nepřátelské posice nebo cvičení v týlu nesmějí býti tímto ochranným úkolem zanedbány, nýbrž musí býti tomuto výcviku věnována náležitá péče, aby bitevní letectvo v útočné neb obranné bitvě s prospěchem vykonalo svou hlavní úlohu: zasažení do boje na zemi.

Major francouzského gen. hlavního štábu BERNIS:

Význam zprávy v pojetí a provádění manévru.¹⁾

Loňského roku hleděl jsem teoreticky dotvrditi na tomto místě význam zprávy o nepříteli v pojetí velitelově.²⁾

V tomto článku chci uvažovati, opíraje se o konkrétní případ o otázce poněkud širší, a to o významu zprávy ve válečných operacích, a tak zároveň ukázati, jaký význam má zpráva nejen v pojetí velitelovo, nýbrž i v provádění manévru. Za předmět svých úvah vybral jsem si operaci, která vyvrcholila bitvou v Champagni, svedenou dne 15. července 1918.

I. Význam zpráv o nepříteli v pojetí manévru.

Asi v polovině měsíce června po zastavení německé ofensivy na řece Matz začíná operace, která vyvrcholila v bitvě svedené dne 15. července 1918.

Všeobecná situace. Tehdejší všeobecnou situaci lze načrtnouti asi takto: Armády francouzsko-anglické drží frontu od Severního moře až k Švýcarsku. Hustota zasazených sil je různá a závisí na významu jednotlivých prostorů. Zálohy se zase začínají tvořiti a zahrnují v sobě asi třicet francouzských a asi pětadvacet anglických divisí. Divisi amerických nebylo lze ještě užiti kromě dvou nebo tří. (Bylo jich asi 12.)

Nepřítel zasadil francouzsko-anglickým silám dvě strašné rány. Použil obrovských prostředků, které mu uvolnil pád ruské vojenské moci, a udělal dvě hluboké kapsy do spojeneckých linií — jednu 21.

¹⁾ Psáno francouzsky pro Voj. Rozhledy. Přeložil škpt. gen. št. Zd. Waldhütter.

²⁾ Voj. Rozhledy, VII (1926), čís. 2, str. 57.